

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

994

Vragen van het lid **van Nispen** (SP) aan de Minister van Asiel en Migratie over *frauderende tussenpersonen bij de opvang van asielzoeker in hotelkamers* (ingezonden 11 oktober 2024).

Antwoord van Minister **Faber – Van de Klashorst** (Asiel en Migratie) (ontvangen 9 januari 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 529.

Vraag 1

Herinnert u zich de eerdere Kamervragen over mogelijke fraude met hotelkamers voor asielopvang van juli 2024?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met het artikel van het Financieel Dagblad waaruit blijkt dat het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) klemgezet wordt door een van fraude beschuldigde broker?²

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3, 4 en 5

Wat vindt u ervan dat het COA wel de behoefte heeft om te breken met een mogelijk frauderende broker onder de naam LCHD maar dit niet kan vanwege contractuele afspraken?

Vindt u het ook weezinwekkend dat wij op deze manier worden gekaapt door een mogelijke fraudeur die betaald wordt met belastinggeld?

Bent u bereid, nu waarschijnlijk fraude blijkt uit deze casus, de belofte die u eerder heeft gedaan als antwoord op de eerder genoemde Kamervragen dat wanneer er vermoedens zijn van fraude of corruptie er uiteraard direct wordt ingegrepen, na te komen in deze? Zo nee, waarom niet?

¹ Vergaderjaar 2023–2024, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 2513

² FD.nl, 10 oktober 2024, «Van fraude beschuldigde broker zet COA klem bij opvang in hotels», fd.nl/samenleving/1531021/coa-klemgezet-bij-opvang-in-hotels-door-van-fraude-beschuldigde-broker

Antwoord 3, 4 en 5

Zoals aangegeven bij de beantwoording van de vragen van 1 juli 2024 zal ik vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek van het Openbaar Ministerie en de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst geen verdere uitspraken doen over deze zaak. Verder geldt in algemene zin dat het COA bij het afsluiten van nieuwe contracten met hotels zoveel mogelijk werkt zonder de inzet van externe tussenpartijen.

Vraag 6

Deelt u de mening dat deze bizarre situatie met zo'n machtige tussenpersoon bovenal is ontstaan omdat er sprake was van een groot opvangtekort door bezuinigingen die al begonnen in 2015?

Antwoord 6

Het tekort aan opvangplekken heeft verschillende oorzaken. Dit komt ten dele doordat het COA een onvoldoende grote vaste voorraad aan asielopvangplekken heeft. Tegelijkertijd heeft mijn ambtsvoorganger vanaf het voorjaar van 2022 herhaaldelijk gewezen op het (dreigende) tekort aan opvangplekken en oproepen gedaan aan medeoverheden om tot meer plekken te komen. Veel van de opvangplekken die door gemeenten beschikbaar zijn gesteld waren echter van tijdelijke aard, waardoor het structurele tekort aan opvangplekken bleef. Hierdoor was het helaas vaak nodig om uit te wijken naar dure oplossingen voor de huisvesting van asielzoekers en statushouders. Het is de ambitie van het kabinet om de duurste vormen van opvang, in hotels en op cruiseschepen zo snel mogelijk af te bouwen.

Vraag 7

Beseft u dat het afbouwen van de structurele capaciteit van het COA vanaf 2027 geenszins zal helpen in het niet meer afhankelijk hoeven zijn van hoteleigenaren, andere private uitbaters en brokers?

Antwoord 7

De bezuiniging in het begrotingsvoorstel van het Ministerie van Asiel en Migratie vanaf 2027 is geen geïsoleerde maatregel, maar onderdeel van een samenhangend pakket aan maatregelen waarin de nadruk ligt op het beperken van instroom, maar ook op doorstroom en uitstroom.

Vraag 8

Bent u het met de Algemene Rekenkamer eens dat door het structureel te laag begroten van het budget voor het COA er ook een zwakte in het systeem ontstaat en er niet goed kan worden geïnvesteerd in structurele opvangcapaciteit?

Antwoord 8

De Algemene Rekenkamer is kritisch op de wijze waarop het budget de afgelopen jaren aan het COA beschikbaar is gesteld. De kritiek van de Algemene Rekenkamer is ondervangen doordat bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2024 het vorige kabinet heeft besloten de middelen meerjarig, gebaseerd op de Meerjaren Productie Prognose (MPP), tot en met 2026 aan de migratieketen toe te kennen. Voor het jaar 2027 is 500 miljoen euro en vanaf 2028 is ook de 1 miljard besparing uit het hoofdlijnenakkoord verwerkt. Indien blijkt dat voor de migratieketen onvoldoende middelen beschikbaar zijn zal op basis van een nieuwe MPP worden bezien welke middelen de komende jaren nodig zijn. Bij de voorjaarsnota zal hierover besluitvorming plaatsvinden. Alle inzet van het kabinet is erop gericht om onder andere de instroom te beperken en een versobering in opvang te realiseren. Een besparing zal hier logischerwijs op volgen.

Vraag 9

Op welke manier gaat u ervoor zorgen dat het COA en het Rijk niet meer genoodzaakt zijn om ooit nog met dit soort frauderende brokers te onderhandelen en hoe gaat u voorkomen dat dit soort partijen ooit nog zoveel macht kunnen verwerven hierin?

Antwoord 9

Zoals aangegeven bij de beantwoording van de vragen van 1 juli jl. is de inzet van hotelkamers arbeidsintensief en vraagt om een ander netwerk en kennis dan momenteel bij het COA voorhanden is. Gelet hierop is in het verleden ervoor gekozen een in tijdelijke huisvesting gespecialiseerde partij in te zetten die zich kan richten op het uitvragen, contracteren, continu monitoren van beschikbare hotelcapaciteit en wijzigingen in gebruik. Bij het afsluiten van nieuwe contracten met hotels wordt momenteel zoveel mogelijk gewerkt zonder de inzet van externe partijen. Voorts voert het COA in voorkomende gevallen, waarbij er sprake is van een tussenpersoon rondom aanhuur van vastgoed, een BIBOB-toets uit om de integriteit van handelen te waarborgen.

Vraag 10

Op welke manier gaat u er nu voor zorgen dat LCHD op geen enkele manier nog een rol kan spelen in het regelen van opvangcapaciteit voor zowel het Rijk als het COA?

Antwoord 10

Zoals hierboven en bij de beantwoording van de vragen van 1 juli 2024 aangegeven zal ik vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek van het Openbaar Ministerie en de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst geen verdere uitspraken doen over deze zaak. Daarnaast heeft het COA inmiddels een brief gestuurd aan LCHD dat de samenwerking per 1 januari 2025 stopt.

Vraag 11

Bent u bereid om uw beste juristen op deze zaak te zetten om ervoor te zorgen dat deze broker geen rol van betekenis meer heeft?

Antwoord 11

Het COA onderhoudt de contacten met het LCHD en houdt de ontwikkelingen derhalve aandachtig in de gaten. Het COA is hiervoor voldoende uitgerust met deskundig personeel.